TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Mimarlar Odası Ankara Şubesinin Başbakanlık merkez idari binası olarak yapımına başlanan ancak Sayın Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı seçilmesinden sonra Cumhurbaşkanlığı Sarayı'na dönüştürülen yapılar bütününün maliyetleriyle ilgili Toplu Konut İdaresi (TOKİ) Başkanlığına sorduğu soruya, bu İdare tarafından "4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun 'ülkenin ekonomik çıkarlarına ilişkin bilgi veya belgeler' başlıklı 17. Maddesinde 'Açıklanması ya da zamanından önce açıklanması halinde, ülkenin ekonomik çıkarlarına zarar verecek veya haksız rekabet ve kazanca sebep olacak bilgi veya belgeler, bu kanun kapsamı dışındadır' hükmü gereğince, İdaremiz tarafından bilgi verilmesi uygun görülmemiştir" yanıtı verilebilmiştir.

TOKİ'nin, vatandaşın vergileriyle yapılan ve Plan ve Bütçe Komisyonu'nda 2015 Bütçesi görüşmeleri sırasında Başbakan Yardımcısı Sayın Bülent Arınç tarafından bile lükse kaçtığı itiraf edilen bu kamu yapıları hakkında toplumu bilgilendirici bir açıklama yapmama gerekçesi kabul edilemez bir durumdur. Çokaşırıya kaçmış bir kamu harcaması konusunda vergi mükellefi vatandaşların bilgilendirilme hakkının "ülkenin ekonomik çıkarlarına ne gibi bir zarar vereceği" de ayrıca açıklanmaya muhtaçtır.

TOKİ'nin açıklaması, daha önce Maliye Bakanı tarafından "Sarayın" giderleri hakkında açıklanan 1 milyar 370 milyon TL'lik maliyetin çok üzerine çıkıldığını da ima etmektedir. Bu durumda Mimarlar Odası Ankara Şubesi'nin söz konusu binalar bütününün (bundan sonra yapılacakeklentiler hariç olmak üzere), tefriş ve peyzaj maliyetleriyle birlikte en az 5 milyar TL'ye mal edilebileceğine dair tahminine haklılık kazandırdığı anlaşılmakta ve Meclisin bu konuyu araştırma ihtiyacını büyütmektedir.

"Ülkenin ekonomik çıkarlarına verilecek zarar" eğer Uluslararası Şeffaflık Derneği tespitlerine göre Yolsuzluk Algı Endeksi'nin kritik sınırı olan (ve halen Türkiye'nin notu olan) 50'nin de altına düşebileceği kaygısından ileri geliyor ise ve bunun, Türkiye'nin 17 Aralık 2013 sonrasında

yükselen yolsuzluk algısını daha da pekiştireceği düşünülmüş ve doğrudan yabancı yatırım girişlerini etkileyeceğinden kaygı duyulmuş ise, bu kaygıları bertaraf etmenin yolu gerçekleri gizlemekten değil, şatafatlı ve denetimsiz kamu harcamalarını kontrol altına almaktan geçmektedir. Bu nedenle de bir Meclis araştırmasına ihtiyaç olduğu anlaşılmaktadır.

Öte yandan, söz konusu Cumhurbaşkanlığı Sarayı'nın yapıldığı arazide yer alan Orman Genel Müdürlüğü'ne ait binaların yıkılması ve Genel Müdürlüğün başka mekânlara taşınmasından doğan geçici veya sürekli maliyetlerin, bu arada "Saray" sahasında yer almamasına rağmen Orman Genel Müdürlüğü lojmanlarının da boşaltılmasının ek maliyetlerinin de kamuoyu bilgisine bugüne kadar sunulmamış olması ve bütün bu maliyetlerin "Saray"ın dolaylı maliyetleri içine dâhil edilmemiş olması da kamuoyunun aydınlanma taleplerini büyütmektedir.

Söz konusu "Sarayın" 70 dönümü Atatürk Orman Çiftliği (AOÇ) toprakları üzerine yapılmıştır. Ancak bu topraklar özel mülk niteliğinde olup ayrıca Cumhuriyetin kurucusu Atatürk'ün mirası niteliğinde olduğu için kullanım biçimi, satışı ve kamulaştırılması bakımından daha fazla koruma altındadır. Bu nedenle de Bakanlar Kurulu kararıyla kamulaştırılamamakta, bunun için özel bir yasa çıkarılması gerekmektedir. Konunun yasama organında tartışılmasını istemeyen yürütme organının, İmar Yasasına göre ruhsat verilebilmesi için mülkiyetin belgelenmesi şartını hukukun arkasından dolanarak halletmeye çalıştığı görülmüştür. Hükümet, kendi atadığı AOÇ yönetimiyle bir kiralama sözleşmesi yaparak yasal kamulaştırma gereğini hülleyle aşmış ve böylece AOÇ'taki fonksiyon değişimini milletvekillerinin yasama iradesinden kaçırmıştır. İşte şimdi bir Meclis Komisyonu'nun hem yasamanın haklarınıhem de Yüce Atatürk'ün maddi ve manevi mirasını korumak amacıyla araştırma yapmasının şartları oluşmuş gözükmektedir.

Bu "Saray"ın yapımı için Kalkınma Bakanlığı yatırım bütçesinden yapılan aktarmalar dolayısıyla ilgili yıllarda bellibaşlı hangi kamu yatırımlarından mahrum kalındığı, Başbakanlık örtülü ödenek kaynaklarından bundan sonra da bu yapılara kaynak aktarılıp aktarılmayacağının da araştırılması toplumun talepleri arasındadır. Yasamanın yetkilerinin ve ülkemizde siyasi etikdüzeyinin korunması açısından Yüce Meclis'in bu olaya el koyması gerekli görülmektedir.

Bu gerekçelerle Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca meclis araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Oğuz OYAN

İzmir Milletvekili